

- 2010 / 1 - 98 / 99

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

23 FÉVRIER 1999

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 4 de la loi du
3 juillet 1978 relative aux
contrats de travail**

(Déposée par M. Renaat Landuyt)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les dispositions du droit du travail qui régissent de manière plus spécifique le statut des représentants de commerce prévoient depuis toujours une exception en ce qui concerne le secteur des assurances. L'article 4, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail dispose que «le contrat de travail de représentant de commerce est le contrat par lequel un travailleur, le représentant de commerce, s'engage contre rémunération à prospecter et visiter une clientèle en vue de la négociation ou la conclusion d'affaires, hormis les assurances, sous l'autorité, pour le compte et au nom d'un ou plusieurs commettants.».

Il s'ensuit, dans la pratique, que les travailleurs qui exercent une fonction de représentant de commerce dans le secteur des assurances ne peuvent pas se prévaloir des règles de protection spécifiques figurant dans le titre IV de la loi relative aux contrats de travail concernant les représentants de commerce (par exemple, en ce qui concerne le courtage).

(*) Cinquième session de la 49ème législature

- 2010 / 1 - 98 / 99

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

23 FEBRUARI 1999

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 4 van
de wet van 3 juli 1978 betreffende
de arbeidsovereenkomsten**

(Ingediend door de heer Renaat Landuyt)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In de regelgeving uit het arbeidsrecht die specifiek geldt voor handelsvertegenwoordigers wordt van oudsher een uitzondering gemaakt voor de verzekeringssector. Artikel 4, eerste lid, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten luidt: «De arbeidsovereenkomst voor handelsvertegenwoordigers is de overeenkomst waarbij een werknemer, de handelsvertegenwoordiger, zich verbindt tegen loon cliënteel op te sporen en te bezoeken met het oog op het onderhandelen over en het sluiten van zaken, verzekeringen uitgezonderd, onder het gezag, voor rekening en in naam van een of meer opdrachtgevers.».

Een praktisch gevolg hiervan is dat werknemers in de verzekeringssector die een functie als handelsvertegenwoordiger vervullen geen aanspraak kunnen maken op de specifieke beschermingsregels die in titel IV de arbeidsovereenkomstenwet met betrekking tot handelsvertegenwoordigers zijn opgenomen (bijvoorbeeld inzake het commissieloon).

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

Cette exception serait inspirée par la difficulté d'établir une distinction, pour le secteur des assurances, entre l'agent indépendant et celui qui ne l'est pas. Cet argument a été critiqué par la doctrine et certains ont préconisé que l'on revoie cette disposition¹

Dans son arrêt du 18 février 1998², la Cour d'arbitrage a dit pour droit que l'article 4, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il rend les articles 88 à 107 de cette loi inapplicables à l'employé qui démontre qu'il est lié par un contrat de travail à un courtier d'assurances et que sa situation correspond à la définition légale du représentant de commerce. Bien que l'arrêt de la Cour d'arbitrage ne concerne qu'une seule affaire où les droits de l'employé d'un courtier d'assurances étaient en cause, rien n'empêche toutefois, selon nous, de régler le problème pour l'ensemble du secteur des assurances et de supprimer la disposition dérogatoire. Ainsi, chaque travailleur du secteur des assurances dont la situation correspond à la définition du représentant de commerce figurant à l'article 4 de la loi relative aux contrats de travail pourrait désormais bénéficier des droits faisant l'objet du titre IV de cette loi.

Deze uitzondering zou zijn ingegeven door de moeilijkheid om voor de verzekeringen een onderscheid te maken tussen de zelfstandige en de niet-zelfstandige verzekeringsagent. In de rechtsleer is die argumentatie vroeger al bekritiseerd en werd gepleit voor een herziening van die bepaling¹.

In een arrest van 18 februari 1998² oordeelde het Arbitragehof dat artikel 4, eerste lid, van de arbeidsovereenkomstenwet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het de artikelen 88 tot 107 van die wet niet-toepasselijk maakt op de bediende die aantoonde dat hij door een arbeidsovereenkomst verbonden is met een verzekeringsmakelaar en dat zijn situatie overeenstemt met de wettelijke definitie van de handelsvertegenwoordiger. Hoewel het Arbitragehof zich enkel uitsprak over een zaak waarbij de rechten van de werknemer van een makelaar in het geding waren, lijkt er ons nochtans niets aan in de weg te staan het probleem voor de ganse verzekeringssector op te lossen en de uitzonderingsbepaling te schrappen. Zo kan voortaan iedere werknemer uit de verzekeringssector die beantwoordt aan de definitie van handelsvertegenwoordiger zoals bepaald in artikel 4 van de arbeidsovereenkomstenwet, de in titel IV van die wet opgenomen rechten genieten.

R. LANDUYT

¹ Voir Blanpain, R., «Arbeidsovereenkomst voor handelsvertegenwoordigers. Begrip en bewijs.», dans : *Juridisch statuut van de handelsvertegenwoordiger*, Kluwer, Antwerpen, 1980, p. 7.

² *Moniteur belge* du 25 avril 1998.

¹ Zie Blanpain, R., «Arbeidsovereenkomst voor handelsvertegenwoordigers. Begrip en bewijs.», in: *Juridisch statuut van de handelsvertegenwoordiger*, Kluwer, Antwerpen, 1980, blz. 7.

² *Belgisch Staatsblad* van 25 april 1998.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 4, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, les mots «hormis les assurances,» sont supprimés.

8 février 1999

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 4, eerste lid, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten vervallen de woorden «, verzekeringen uitgezonderd,».

8 februari 1999

R. LANDUYT